

Forfatter: Aakjær, Jeppe

Titel: Digte 1908-1918. - 1918

Citation: Aakjær, Jeppe: "Digte 1908-1918. - 1918", i Aakjær, Jeppe: *Digte 1908-1918. - 1918*, Gyldendal, 1918-19, s. 263. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-aakjaer02val-shoot-idm139850572640464/facsimile.pdf> (tilgået 18. april 2024)

Anvendt udgave: Digte 1908-1918. - 1918

FRA SVENSK.

DIN TJENENDE BRÖDER.

(Carl Snoilsky.)

PAA Farten frem gennem Livet
 du rejser saa trygt og kjækt;
 paa hver en Station — det er givet —
 dit Bord staar duget og dækt;
 du gjæster de skønneste Egne,
 og trættes du, se, allevegne
 du finder en dunvarm Seng.
 Sov sødt! — din tjenende Broder
 han vaager ved Klokkens Streng.

Hvem er han, den gjæve? I Mindet
 hans Træk ej ætsed sig ind;
 hans Haand, saa bærket i Skindet,
 vist aldrig rørte ved din.
 Som Lampe-Aanden alene
 usynlig han ønsker at tjene,
 som Nytte han kun blev set,
 — et flerho'det mystisk Væsen
 i Stumlen om din Karet.

Kaminen, der blysser fornøjet,
 det Hus, du kalder for dit,
 din Jakke og Kravetøjet,
 der lyser fornemt og hvidt,
 en Gade fejet og pudset,
 saa ikke din Fod bliver smudset,
 det friske Brød, du dig skjær' —
 alt skyldes din tjenende Broder,
 som er i sit Værk dig nær.

Han skoldes af Dampens Strømme,
 han holder om Skibets Ror,
 mens du i smilende Drømmen
 omfarer den rullende Jord.

Og om fortryllet du vanker
 blandt Skjældes Kolonner af Tanker,
 blandt Vellyst for Evighed —
 det var din tjenende Broder,
 som fæsted de Tanker ned.

Saa vandrer han tungt den Banc,
 som Skjæbnen — ej han — har valgt.
 Alt gaar som af gammel Vane,
Hvad andet? Jeg har vel betalt,
 det er, hvad du tænker og mener;
 men tænk om den Aand, der nu tjener,
 en Dag forandrede Form
 og blev forbitret, forfærd'lig —
 et Hav af Ho'der i Storm!

Se da i hin Hjelper, den gjæve,
 Personen, din Lige, din Ven!
 Tryk *selve* den bærkede Næve,
 ej bare en Skilling i den!
 Sørg for, han sig frit kan forvandle
 til en, der kan tænke og handle,
 og se ham i Øjnene klart,
 og hilts paa en Fælle, en Broder;
 men husk: Hvad du gjør, gjør snart!

1901.

AFRODITE OG „SLIBEREN“.

I KUNSTSALEN.

(Carl Snoilsky.)

I Kunstens høje Skjønhestempel
 I en Magt bestandig drager mig
 til dig, du høje Afrodite,
 du mærke „Sliber“ hist — til dig.

Hvordan det Naboskab blev stiftet
 imellem jer, jeg fatter ej, —
 du underfagre Skjønhestronning,
 du tunge, ludende Plebej'.

Som Formens Ynde og dens Plumshed
faar Fællesbo i Kunstens Sal,
saa ses i Livet alle Vegne
ved Skjønheds Side: Nød og Kval.

Alt hvad der klinger disharmonisk,
har ej til hendes Øre Bud;
det tæles Aasyn bringer Frysning
i hendes Alabasterhud.

Den Jord, som stræber, kæmper, lider,
der standser ved den haardes Fod,
som imod hendes eget Cypren,
hver Bølge tæmmes i sit Mod.

Ej for at prøve Støvet's Kamp
steg hun en Gang af Bølgens Elv;
én Lov hun bare kjendte: *Skjønhed*,
ét Maal for Livet kun: *sig selv!*

Hun er kun til for disse „Nogle“,
der ikke kjender Glædens Brist,
der stryger bort hver Savnets Rykke,
og marmormejslet staar til sidst.

En Afgrund derfor skiller hende
fra Trællen der, som højet staar,
beskjæftiget med Knivens Slibning
nu uafbrudt i tusind Aar.

Som hun steg frem af Perleskummet,
saa spired han af Jorden op,
af Sved og Blod igjennemsyret,
dens Muld har født hans Jættekrop.

Se disse plumpe Muskler, Sener,
der vrider sig som Orm i Orm;
se denne Haand, som Slidet fjerned
fra Skjønhestypens ædle Form.

I Luften ligger som en Måning
af halve Tænker, brudte Ord;
saa rejst dig, du af Aaget tyng'de,
du staar jo paa din egen Jord!

Hver vildskab Kraft i Verdensaltet
gaar fristende mod Jætten frem:
„Følg os! Slaa løs!“ de iærmer mod ham.
Ve Jorden, om han lystred dem!

Er al Forsoning for de tvende
da ørkesløs at tænke paa?
Skal hun, den stolte, ingen Sinde
medlidende til Jætten gaa?

Skal alt det Skjønne, fjernt fra Folket,
sig vi' et goldt og selvisk Liv?
Skal han, som knæler der i Støvet,
en Dag bli' færdig med sin Kniv!

Stig ned, du Kunstens Afrodite,
fra Marmorplintens Pjederal!
Lad Stenat smelte om et Hjærte,
der røres ved sin Næstes Kval!

Bøj dig i Ømhed mod din Broder,
og løs hans Skjæbnens haarde Baand!
Tør Sveden af hans mørke Pande,
og vrist ham Dolken af hans Haand.
Maj 1901.

AVISDRENGEN.

(Carl Snoilsky.)

FØR nogen faar Skoene paa sig,
gaar han igjennem vor Stad.
Kling, kling! siger Klokken; han lægger
sit fugtige Morgenblad.

Og gnidende Søvnen af Øjet
i nysgjerrig Velbehag
udstrækker du Haanden efter,
hvad Verden siger i Dag.

Det er som af Spalterne steg der
et Brus, et surrende Fløjt
fra Lunger, der stønnende spørger:
Hvad har *du* gjort? Ej en Døjt.

Den lille Nyhedsombærer
— om nok saa ringe — har véd,
at Solen forlængst er paa Himlen,
og Livet er Virksomhed.

Med Øjne varme og klare
han iler fra Port til Port
og vækker op og ydmyger
enhver, som intet har gjort.

Kan hænde en anden og større
en Dag erobrer hans Kald,
saa Tiden og ikke Avisen
forkynder et strengt: *Du skal!*

Du lille Pog med Avisen,
en Jætte skubber dig væk;
o, var saa klare *hans* Øjne,
saa miilde som dine *hans* Træk!

April 1901.

DER LEGES SOLDAT.

(Carl Snoilsky.)

TROMMEN gaar — Soldaterne marcherer,
fremad March, til Hornets skingre Klang.
— Paa en Plet i Parken exercerer
Byens Smaa i Trop og Gaasegang.

Fattigskolens Børn engang om Aaret
hvides hid, hvor der staar Mad parat;
om den Lærer, man har Flokken kaaret,
samles de, saa leges der Soldat!

Men min Tanke gaar til andre Fester:
Helias' vilte Knæses Vaabenførd,
marmormejslet af en Oldtidsmester,
Amoriners Leg med Skjold og Sværd.

Hvem tør her en Sammenligning vove:
Hellas Ungdom — Børn fra Gydens Hjem!
Det er ej i Kraft af Fattiglove,
en behjælmet Amorin staar frem.

Blege Børn! Fra Timen i blev baaret,
noget fattes jer: — der spørges: Hvad?
Ak, for Livet selve Grundvilkaaret,
det at være rigtig mæt og glad.

Uvelkomne alt fra Fødselsstunden
hos Forældre, i en brødløs Vraa
har dem Søvnen ofte sultne funden
paa en lyssky Rønnes mugne Straa.

Fra et Hul, hvor Mur mod Mur sig klíner,
droges de kun frem til Slæb og Tramp;
blandt Fabrikkens buldrende Maskiner
Glædens Urt staar graa af Kulrøgsdamp.

Stakkels Smaa, mod hvem Kloakken fræser!
Mærkets Øgler yngler i dens Skarn;
eddertunge! Difteritis hvæser
hæst mod Fattiggydens blege Barn.

Men de hænger sejt og fast ved Livet;
stundom gi'r det jo en Glædesdag;
og just nu blev saa Parolen givet
til at gaa i Takt til Trommeslag.

Skolen har dem punktlig ladet lære,
at de lever i en mægtig Stat,
stor og lysende ved Kriger-Ære —
hvor den mindste Purk er født Soldat.

Tugtemestre flinkt om *Pigter* tale,
men hvad Pligtens Bud dets Løftning gav:
det forskjønnende og ideale —
ved nok Fattigskolen lidet af.

Hvilke Minder har de Børn i Eje?
Ingen. Kun en Barndom glædestom;
Kunstens Verden, Digtets Blomsterveje
er for dem en stænget Helligdom.

— Trommen gaar! En Tvist ved Verdens Ende,
hvorom Fattigfolk ej ved et Kvæk;
Krigen slippes løs med al Elende,
og der stikkes, skydes, myrdes væk!

Men de spænder Ranslens Skulderremmer,
ta'r mod Mordmaskinen ond og lang,
snart bestrøs med sønderlidte Lemmer
Ærens Mark ved Plevna og Sedan.

Metrailleus-Medusen hundredøjet
sprøjter Død og Saar af alle Rør;
Generalerne gaar glad i Tøjet,
og hvorfor? Det ved *de* nu som før.

Ved, at deres eget de bevare,
naar de røve andre Heldets Vægt,
ved, at her forhale de en Fare,
som kanske skal knuse næste Slægt.

Maalet ser de bagom Kampens Bøiger
lig en smykket, oplyst Søjeråd;
men den dunkle Hob, der hine følger,
mejes ned — og spørger ej for hvad.
1901.
